

Miért volt érdemes Szakkollégiumot alapítani Győrben?

Huszonöt éves a győri szakkollégium

Széchenyi István Főiskolán 1997-ben alakult az első szakkollégium. A főiskola vezetése minden olyan kezdeményezést támogatott, amely segítette az egyetemi rang elérését.

A szakkollégiumi mozgalomnak sok éves hagyománya van hazánkban. Báró Eötvös Loránd 1895-ben alapította az Eötvös József Collegiumot a párizsi École Normale Supérieure mintájára. Célja a színvonalas tanárképzés volt: tudós, önálló kutatásaikkal is kitűnő, hivatásukat szívvel-lélekkel végző oktatók felnevelése. Ebben a szellemben sok tehetséges fiatal

tanult 1950-ig, a feloszlataáig. A kollégium hajdani tagjai 1958-ban újra megszervezték a tehetséggondozás kollégiumi formáját. Lényegében ez volt az első szakkollégium az országban. Tehetséggondozás ezen formáját az állam is támogatta. Az 1970-es években kiteljesedő szakkollégiumi mozgalom sikeresen fogta össze az egyetemek tudomány és a közélet iránt érdeklődő hallgatóit.

A '90-es évek elején lányom is e mozgalom aktív tagja volt. Megszerzett olyan ismereteket és képességeket, amelyekre most is eredményesen támaszkodik. A Széchenyi István Főiskola oktatójaként láttam, hogy Győrben is szükséges volna a tehetséges hallgatókat összefogni. Céлом az volt, hogy a tudományos közélet iránt érdeklődő diákok szervezeten tudjanak bekapcsolódni az országos mozgalomba. Jó alkalmat nyújtott az 1997-ben kiírt Felsőoktatási Fejlesztési Projekt Pályázat. Erre készítettem a *Széchenyi István Szakkollégium létrehozása és működtetése* című pályázatot azzal a céllal, hogy „a kiemelkedő képességű, más diszciplínák után is érdeklődő egyetemi és főiskolai hallgatók számára, a szakmai és személyi fejlődésük elősegítésére” szellemi műhely legyen. A pályázat elnyerése 3 millió Ft támogatást jelentett.

A feladat oly nagyoknak és kihívónak látszott, hogy szükségem volt lelki, szellemi megerősítésre. *Ezért, mint életemben többször, – a nagy elhatározások előtt vagy lelki válságban – elmentem Nagycenkre, hogy munkámhoz erőt adjon a hely szelleme, a „génus loci”.*

Ilyen előzmények után alapítottuk meg 1997. október 11-én a Győri Széchenyi Szakkollégiumot Nagycenken, a Széchenyi István Emlékmúzeumban. A hely szellemét hívtuk segítségül e nagy vállalkozás sikeréhez. A „széchenyis hallgatók” többsége még egyszer sem látta azt a múzeumot, amely bemutatja Széchenyi Istvánnak a magyar nemzet és tudomány érdekében kifejtett munkásságát.

A múzeumi séta során áttekintettük, illetve felelevenítettük Széchenyi István életének fontos állomásait, hazafias tetteit, irodalmi munkásságát és azt a személyes tenni

akarást, amely követendő példa lehet a mai magyar ifjaknak. Figyeltem és láttam, hogy a múzeumi séta során óráról órára, teremről teremre haladva, hogyan ragadták magukkal hallgatóimat a látottak és hallottak. Jól működött a „genius loci”.

Az egész napos program befejezéseként este a kastély tanácstermében fogadtuk el a következő nyilatkozatot: „A Széchenyi Szakkollégiumot megalapítjuk azzal a céllal, hogy a közgazdaságtan után érdeklődő tehetséges hallgatók számára olyan közösséget és környezetet hozzunk létre, amelyben lehetőség lesz – mélyreható gazdasági elemző ismeretek megszerzése és gyakorlása mellett – önálló, megalapozott döntéseket hozó és döntéseket vállaló, etikus, művelt személyek kialakulására.”

A terv bevált. A szakkollégiumi szervezet számos előnnyel járt:

1. Évente átlag 2,4 millió Ft-hoz jutottunk a programjaink megvalósítása érdekében írt pályázatokkal. Első 5 évben összesen 12 696 000 Ft.
2. A szakkollégium tagjai bekapcsolódtak az országos mozgalomba: Konferenciákon előadásokat tartottak, tapasztalatokat gyűjtöttek, kitekintésük volt más egyetemek tevékenységére, a Széchenyi Főiskola jó hírét vitték. Hazánk összes szakkollégiumából fogadtunk hallgatókat és tanárokat. Ezzel ők ismerték meg főiskolánkat, egyetemünket.
3. A Tudományos Diákköri munkát szervezetté és kötelezővé tettük, s ennek következtében kiemelkedő eredményeket értünk el helyi, regionális és országos TDK-kon. Értékes eszköz-vagyonra tettünk szert (számítógéppark, könyvtár), megtanultuk ezek felelős kezelését és őrzését. (Most nevetségesen hangzik az a dicsekvés, hogy a szakkollégium hallgatói öt számítógépen éjjel-nappal tanulhattak, játszhattak!)
4. Példát mutattunk egyetemünk más karainak a tudományos hallgatói közélet megszervezésére.
5. Az egyetemmé válási folyamatban fontos tényező volt a szakkollégium léte és eredménye.
6. A tudomány és a politika számos kiválósága fordult meg a szakkollégium kedvéért egyetemünkön. Több esetben tartós, intézményi kapcsolat alakult ki.
7. A szakkollégiumi hallgatók szervezett kapcsolatba kerültek Győr kulturális- és gazdasági életének szereplőivel, rendezvényeivel.
8. Az első generációs értelmiséggé válás nehéz folyamatát segítettük személyiségfejlesztő, multikulturális programokkal.
9. A szakkollégium tehetséggondozási programját a frissen megalakult Széchenyi István Egyetem vezetése elismerte és támogatta azzal, hogy a budai úti épületet a szakkollégiumnak adta. Ezzel jelentősen hozzájárult a további minőségi oktatáshoz. Ilyen elhelyezés szerepelt az alapításkor megfogalmazott céljaink között.

Sokan kérdezték: Mi hasznom volt a szakkollégium megalapításából és öt éves vezetéséből? Rengeteget dolgoztam. Az egyetemi oktatási, tanszékvezetői feladatok mellett a szakkollégium életét, programjait szerveztem, pályázatokat írtam, pénzügyeit intéztem. Kemény vitákat és személyes konfliktusokat vállaltam a hallgatók egy részével, akik más irányba próbálták mozdítani a kollégium szellemét.

Szép és felemelő az volt, amikor a Győrben végzett társadalomtudományi kutatásaimba hallgatóim bekapcsolódtak, közös publikációk jelenhettek meg neves folyóiratokban, illetve a hallgatóim önálló munkákat közöltek vezetésem alatt.

Jó volt látni, hogyan vált egy-két hallgatóm elsőgenerációs értelmiségivé, akik tudják, honnan jöttek és hogyan lehetnek hasznos tagjai a magyar tudományos és szellemi közéletnek. Ők lettek a győri doktori iskola első hallgatói, majd a PhD fokozat első megszerzői és az egyetem minősített oktatói.

Megnyugtató és elismerést jelentett számomra, hogy az egyetemmé válás után az egyetem vezetése méltányolta a szakkollégium ötéves munkáját és állandó elhelyezést biztosított a budai úti kollégiumban. Ezzel új minőséget is adott a szakkollégiumi munkának.

Láttam a szakkollégium nagyszerű jövőjét, de úgy jártam, mint Álmos, a honfoglaló magyarok vezére – a magyarokról szóló monda szerint – a régen óhajtott új haza földjére nem léphetett be a Hadúr akaratából. Búcsút vett népétől e szavakkal: *Fiaim, ti holnap hajnalhasadtával menjetek, kezdődik a honszerző munka. Míg egyet akartok testvérszeretettel, meg nem fogyatkoztok.* Napkeltekor Álmos eltűnt nyomtalanul. Fentről figyel a magyarok cselekedeteit.

Az elválás szomorúsággal töltött el engemet is, de megnyugtató volt számomra, hogy a szakkollégium vezetését olyan emberre bízta az egyetem vezetése, aki alapító volt, aki több éven keresztül diák vezetője volt a közösségnek.

A számos új tevékenység bevezetése mellett a szakkollégium megtartotta az első években kidolgozott taglista és TDK értékelő táblázatokat, így mindig látható, hogy mikor ki volt a szakkollégium hallgatója, milyen eredményeket ért el a szakkollégium a TDK-kon. Örülök, hogy mindig szem előtt van az alapításkor választott mottónk, amely kezdetben is tudományos munkára mozgósította a hallgatókat, és amely manapság még inkább érvényes:

„Aki hallgat, azt elfelejtik;
Aki nem foglal állást, azt szaván fogják;
Aki nem halad többé, az hátrál;
Aki megáll, azt felülműlják, megelőzik, eltapossák;
Aki megszűnik gyarapodni, az máris hanyatlik;
Aki leáll, az lemarad;
A változatlan állapot a vég kezdete...”

Henri-Frederic Aniel (1821–1881)

A szakkollégiumban folytatott munkát már csak tiszteletbeli tagként figyelem. Az interneten való böngészéskor gyakran olvashatom a megjelenő szövegben: *...1997 szeptemberében alapítottuk meg dr. Ferenczi Zoltán vezetésével Győri Széchenyi Szakkollégium néven...* És ez számomra minden alkalommal szép emlékeket idéz fel, mert a munkásságom egyik legfontosabb, megvalósult eredményét látom kiteljesedni a 25 éves szakkollégiumban. E munkában gyermekeim is segítségemre voltak.

Sok sikert kívánok a következő évtizedekre is. Hassa át életüket és munkásságukat a szakkollégium két névadójának – Széchenyi István és Kautz Gyula – hazájukért mindent vállaló génusza.